



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Jacobi Alvarez de Paz Opera

De Vita Spirituali, Eivsque Perfectione - Libri quinque

Álvarez de Paz, Jacobo

Lvgdvni, 1611

De Protectione Dei erga religiosos, & quibus rationibus cognoscatur. Cap.
xxj.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77833](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77833)

dicium. Nec tantum anima mundi rebus exuta videre appetit, sed etiam videri a Domino concupiscit. Quid enim videri non cupiat, quae in se innumerabilia Dei dona experitur, quibus oculis diuinis placeat, odium leuissimum, etiam peccatorum, possessionem virtutum, desideria sanctitatis? In quam sententiam pulchre Richardus. Sed forte haec Dei sponsa, haec Dei dilecta videre cupiebat, videri refugiebat. Et ubi est quod & alibi clamabat: Quando veniam, & apparebo ante faciem Dei? O quantum amor, quanta fiducia! Amor, inquam, pulchritudinis diuinae fiducia formae, non alienae, sed propriae. Tantus amor, ut dicat: Defecit in salutem tuam anima mea, & in verbum tuum semper speraui. [Et alibi affirmat, dicens, quia defecit spiritus meus.] Tanta praeterea formositas internae fiducia erat, ut omnino impossibile credat, ut videatur, & non diligatur. Sic ille. Cupit ergo anima in hoc statu, tamquam amatrix praesentiam Dei, cupit etiam & ipso perfrui, ad hoc ergo carnales voluptates abiecit, ut caelestes, & diuinas acciperet, ad hoc mundi complexus ablegauit, ut Dei complexus experiretur, ad hoc desideria rerum temporalium extinxit, ut sponsi dulcissimi desiderii arderet. Haec anima amans (ut inquit Bernardus) votis fertur, trahitur desideris, dissimulat merita, maiestati oculos claudit, operit voluptati, ponens in salutari, fiducialiter agens in eo. Intrepida denique & inuerecunda reuocat verbum, & cum fiducia repetit delicias suas, solita libertate vocans, non Dominum, sed delectum. Merito igitur, o anima religiosa, dictum est tibi a Domino: Vidi te, & ecce tempus tuum, tempus amantium. Quoniam in statum amantium euecta es, in domum diuini amoris adducta, ad exercitationem amorum vocata, ad delicias purissimi amoris illata. si tamen post victas concupiscentias tuas, nouisti ingredi intra te, & sanctis cogitationibus ac desideris occupari.

De protectione Dei erga religiosos, & quibus rationibus cognoscatur.

CAPVT XXI.

MAGNUM quidem bonum est vitam religiosam colentes tempus amantium fuisse sortitos, & a statu seruorum, in statum, non tantum amicorum, verum etiam amicissimorum fuisse translatos, sed non est minus donum Dei, quod statim ipse Dominus per nostrum prophetam commemorat, scilicet, diuina erga nostrum statum protectio. Cuius iure optimo post statum amantium mentio habita est, quoniam ea, quae impense amamus, maiori cura ac diligentia custodire, atque defendere conueuimus. Expandi (inquit) amictum meum super te, & operui ignominiam tuam. Hic amictus Domini expansus, anima nuditatem & ignominiam operiens, eximiam quandam prouidentiam religiosorum, nec non specialem protectionem designat. Licet enim Deus omnium rerum habeat prouidentiam, adeo, ut dicat: Nonne duo pastores esse videntur, & vnus ex illis non cadet super terram sine Patre vestro? Habet tamen multo maiorem, magisque specialem eorum quos ad se vocauit, & in hunc statum amantium adduxit. Hos amictu suo cooperit, quo ipse amicitur, illo scilicet, cuius meminit propheta regius, cum ait: Confessionem, & decorem induisti, amictus lumine sicut vestimento.

A Nonne hic Dei amictus est sua maiestas, atque potentia, qua laudabilis & gloriosus est? Sed hac illos mirabiliter tegit, quos in suam domum, nempe religionem euocauit. Quemadmodum enim rei, qui delictorum causa ad Ecclesiam confugiunt, ciuilibus & Ecclesiasticis legibus statutibus, Dei reuerentia proteguntur, ne a iudicibus capiantur, & suorum delictorum poenas exoluant: ita ad vitam religiosam euolantes, hac Dei maiestate protecti sunt, ne a demonibus, tentationum nexibus irretiantur, sed ab aeterno carcere reddantur immunes.

B Sed ex sententia Beati Gregorij, hic Dei amictus, nihil aliud est quam Angelorum Sanctorumque custodia. Ipse (inquit) speciosus induit vestibus, quia Sanctorum Angelorum choros, quos condidit, in usum sui decoris assumpsit, & veluti quamdam vestem gloriosam sibi Ecclesiam exhibet, non habetom rugam, aut maculam. Vnde ei per prophetam dicitur: Confessionem, & decorem induisti, amictus lumine sicut vestimento. Hic quippe confessionem induit, illic decorem, quia quos hic per poenitentiam contentes fecerit, illic fulgentes per decorem iustitiae ostendit. Hoc autem amictu animam religiosam Deus cooperit, quia sanctorum, & perfectorum, inter quos hac anima viuunt, exemplis, & orationibus defenditur, & Angelorum, quorum vitam imitatur, viribus ac potentia fulcitur. Expandit ergo Dominus amictum super illam, cuius imbecillitate, sua maiestate & potentia sustentat, cuius ignorantiam sanctorum vita ac moribus informat, cuius proteruiam Angelorum consiliis emollit.

C Videamus tamen, quam sit status religiosus a diuina potestate, & ab Angelorum cuneis protectus. Hoc quidem ostendit ipius loci natura. Est enim religio veluti specula, ex qua quid hostes virtutis moliantur spectamus. Est locus eminens, vnde mundi laruas, saeculi personas, & malorum tragedias inspicimus. Est portus, ad quem a tempestate passionum nostrarum confugimus. Est nidus nos libenter excipiens, & ab aucupibus defendens, de quibus ait Ieremias: Quia inuenti sunt in populo meo impij insidiantes, quasi aucupes laqueos ponentes, & pedicas ad capiendos viros. Quis autem non videat haec omnia defensionem maximam praese ferre, requiem promittere, securitatem designare?

D Est religio tabernaculum a Deo structum, quod vt est apud Isaiam: Erit nobis in vmbraculum diei ab aestu, & in securitatem & absconsonem a turbine, & a pluuia. In eo enim ab aestu cupiditatum liberamur, & a turbine tentationum, & pluuia distractionum abscondimur, quae domum cordis paulatim euertunt, ita vt nec vestigium quidem pacis, & tranquillitatis relinquat. Est religio cubiculum summi principis Christi, in quod nos infirmos, & imbecillos recipit, vt ab inimicis nostris tutos incolumesque custodiat. De quo regius propheta canit: Abscondes eos in abscondito faciei tuae, a conturbatione hominum. Sumus quippe absconditi in facie Dei, dum in eius conclauis habitamus, & in eius praesentia, & coram ipsius oculis vitam actionesque traducimus. Est tandem religio ciuitas refugij, in qua non tantum securi viuimus, & nec eorum iniuriam quos laesimus, nec a iudice poenas illatas timeamus, verum etiam alios protegimus, & ab ira diuina, nostra oratione defendimus. Ciuitates enim refugij, in quibus religiosi coetus signati sunt. Leuitis, id est, fugientibus a saeculo, datae sunt, vt & ipsi securi in eis vitam degant, & aduenientibus securitatem impertiantur. Recte enim (vt inquit Ambrosius) fugaces fugacibus commedauit

E aeterna

Richardus in Psal. 118.

Psal. 41. 3.

Psal. 118. 81.

Psal. 142. 7.

Bern. ser. 74. in cant.

Greg. lib. 3. in Job 67.

Psal. 103. 2.

Ierem. 5. 26.

Isa. 4. 6.

Psal. 30. 21.

Amb. lib. de fuga saeculi c. 2.

7. b. di. 10.

5. lib. 41.

26.

79.

80.

83.

13.

aterna legis sanctio, vt qui hunc mundum obli-
sunt, eos recipiant, qui peccata sua condemnantes,
atque opera, obliuione vitæ superioris expectent, &
sæcularia, quæ gesserint, abolere desiderent.]

Quam igitur securus status is, qui non solum sibi
securus est, sed aliis etiam ad illum fugiendis, secu-
ritatem impartitur! Hoc sane est, quod per Sopho-
niam promittit Dominus Ecclesie suæ: Quia tunc
auferam de medio tui magniloquos superbiæ tuæ, &
non adijcies exaltari amplius in monte sancto meo;
& derelinquā in medio tui populum pauperem, &
egenum, & sperabunt in nomine Domini. Tollit
Dominus ab Ecclesia sua magniloquos superbiæ suæ,
cum homines arrogantes, & ambitiosos remouet,
qui vt laudem humanam, & concupitos honores au-
cupentur, suos auditores laudant, atque magnifi-
cant, & non peccatorum populi increpationem, sed
ea, quibus populus delectetur, & admiretur, perso-
nant. Aufert superbiæ occasionem, qua nonnulli de
fide tantum mortua, & operibus vacua gloriantur:
dum hos magniloquos exturbat tamquam nescien-
tes veram virtutem edocere, & in quibus sit gloriā-
dum aperire. Relinquit tamen in medio congrega-
tionis fidelium, quam ab initio possedit, populum
pauperem, & egenum, viros pauperes spiritu, qui
cum non defuit exequendi sui desiderij facultas, di-
uitias abiecerunt, omnibusque rebus mūdānis, imō
& propria se voluntate nudarunt, vt tamquam veri
sapientes viam cæli docerent, & tamquam expediti
milites populos sua præsentia defenderent, & ora-
tione, consilijs, exemplisque falcirent. Nec mirum
est, quod isti pauperes, & humiles sint Ecclesie de-
fensio, quia sperant in nomine Domini, & non in
sua virtute confidunt. O igitur magna misericordia
Dei in statum religiosum collata, quem ita amictu
suo cooperit, ita prouidentia gubernat, ita potentia
defendit, vt per ipsum ciuitates, regna, nationesque
defendat: hæc est eius promissio, qua Abraham pos-
seditur; quia propter religiosorum turmas in de-
nario numero perfectione denotate signatas, multis
peccatoribus parcit, & malorum delicta ad tempus
dissimulat, vel vt conuertantur, patienter expectat.

Hanc diuinam protectionem conditio ipsa reli-
giosorum declarat. Hi enim cum ad perfectionem
aspirent, & non quolibet gradu virtutis fatientur, in
diebusque proficere studeant, & ad maiore sanctita-
te venire festinent. in magno pretio sunt apud Deum.
Quisque autem paterfamilias, si recte suum munus
exequitur, maiorem curam & prouidentiam habet rei
pretiosioris, & sibi charioris, quam alterius, quæ neq;
est æque pretiosa, nec sibi tam grata: Deus igitur, qui
omnes sapientia, & regiminis perfectione vincit, ma-
iori cura, & prouidentia prosequitur istos, quos veluti
magis sui similes vnice amat, quam alios, quorum vita,
non rebus cælestibus consecrata, sed temporalibus curis,
& expletioni propriæ voluntatis addicta, nec tantum
amore, nec tantam curam, & diligentiam meretur.

Liceat mihi inter communes iustos, qui sæpe ca-
dunt, & surgunt, Deique amicitiam vicumque co-
seruant, & inter perfectos viros, quales omnes reli-
giosi esse deberent, hoc discrimen inducere, quod il-
li sunt veluti aureæ monetæ magni valoris, isti vero
sunt gemæ pretiosæ, quarum vnaquæque pretio, &
valore multas aureas monetæ exuperat. Vt ergo
prudens mercator maiorem curam habet vnus ge-
mæ, vt carbunculi, aut adamantis, quam multorum au-
reorum, quia maior est illius, quam multorum
iactura: ita Deus maiore rationem habet vnus reli-
giosi, perfecti, qui suo statui se accommodas cælestem

vitam agit in terris, quam multorum aliorum, qui tam-
quam communes denarij aliquid virtute valent. sed
non multum valent. Illum re vera non solum magis
amat, & maiori prouidentia, circundat, vt fidelissimum,
& dulcissimum filium, sed etiam tribuit illi internam
pacem, & tranquillitatem, animum omni metu libe-
rum, prouidentia illius specialioris insigne. Verissime
enim Sanctus Prosper exclamat. O quantum securita-
tis habent, qui sibi bene sunt conscij, & quantum
perturbatos humiliat perpetratio pudenda peccati.
Sicut isti (loquitur autem de primis parentibus) se
absconderunt à facie Domini, de sua turpitudine, non
de nuditate confusi, qui non idem erubescerent, quia
veste erant extrinsecus nudi, sed quia intrinsecus
protectione diuina nudati. Isti amictu Dei cooper-
ti, suum adiutorem cognoscentes, ad nullius tenta-
tionis pauent occursum, nec maleuolos timent, nec
detractores horrent, nec hostes formidant, solum
peccatum, etiam leuissimum, & Dei sui, non dicam
iniuriam, sed displicentiam pertimescunt.

Reliquerunt religiosi omnia, deseruerunt propter
Deum vniuersa, quæ homines solent protegere, diui-
tias, possessiones, amicos, cognatos, pariter, & nudi,
atque omni mundano præsidio spoliati, remanserunt.
Quid ni Deus illos tueatur, cuius causa tantam nudi-
tatem sustinent, tantamque desertionem perferunt?
Hoc in illo patre multarum gentium præfiguratum
est, qui cum imperio Domini exisset de terra sua, & de
cognitione sua, & de domo patris sui, & venisset in
terram sibi monstratam, audiuit à Domino: Noli ti-
mere, Abraham, ego protector tuus sum, & merces tua
magna nimis. O felix exitus, qui ipsum Deum accipit
in mercedem! O beatus egressus, qui tale mere-
tur defensor! Ego (inquit) protector tuus sum. Quis-
que religiosus hæc vocem tamquam sibi dictam au-
diat, hæc promissionem, veluti sibi factam accipiat, & vt
in illa magis exultet, verbis Chrysostomi suo statui
accommodatis amplifiet. Ego, qui à Chaldaeis te vo-
caui, ego, qui te huc duxi, ego qui te à periculis Æ-
gypti liberaui, ego qui semel, atque iterum promisi tibi,
atque semini tuo daturum me terram hanc: Ego te prote-
gā. Ego, qui in dies magis & magis omnibus te cla-
rum ostēdo: ego protego te, hoc est ego, scuti vice tibi
ero, ego pro te certo, ego propugnator fido, ego curā
gero, ego omnia difficilia, facilia tibi reddā. Ita est,
Domine, non inficior, ex quo sæculum deserui, tu ex-
pandis amictum tuum super me, & protegis me, tu me
à tentationibus liberaui, ab illis præcipue magis pe-
riculosis, quæ sub specie boni me oppugnabant, tu
me ab occasionibus eripuisti, in quibus, aut vitā ani-
mæ, aut profectum amittebam, tu paupertatem feci-
stis iucundam, vt eam amarem, castitatem reddidi-
stis facilem, vt eam amplecterer, obedientiam ostēdi-
stis suauem, & homine libero dignam, vt ei collum
subiicerem. Quæ mihi incommodiora, & molestiora
visa sunt, inde meam requiem, & tranquillitatem eli-
cui: Dulcia mundi in amara, & amara sanctæ do-
mus tuæ in dulcia, & suauia conuertisti. Cella mihi
videtur cælum, solitudo apparet dulcis societas, af-
fiduus labor versus est in vacationem, asperitas vi-
ctus, & vestis, omnibus delicijs, & voluptatibus ap-
paret iucundior, nihil difficile, nihil arduum, sed om-
nia prona, omnia facilia in hoc statu reperio. Quid
hæc omnia, Domine, sunt, nisi tuæ protectionis in-
dicia? Quid nisi super me tui amictus expansio? Quid
nisi tui amoris pignus dulcissimum? Coniector enim
ex his, quod amas me, Nam vniuersa, quæ poterant
me abstrahere à te, in ansam ad te veniendi com-
mutasti, & scriptum inuenio, Quoniam diligentibus
Deum, omnia cooperantur in bonum.]

Prosper. lib.
2. de vita
conspicua.
c. 18.

Gen. 12.
1.

Gen. 15.
1.

Chrysostomus.
36. in Ge-
nes.

Sophonia
3: 12.

Genes. 18.
33.

Habitant etiam religiosi desertum amore Dei, ut ibi nec leuibus peccatis (quoad fieri possit) vitam commaculent. Quælibet enim sancta religio desertum quoddam est, in quo spiritualis Israëlita peregrinantur. In ea namque, sicut in spirituali deserto, maior est libertas vacandi Deo, quia non sunt sæculares occupationes, quæ animum interpellent, maior est quoque tranquillitas: nam modò religiosi velint, nec à visu, nec ab auditu, neque à lingua molestantur. Quid enim infestent eos oculi, quos semper humi defixos habere decentur? Qui aures, quas vanis rumoribus oclusas seruare tenentur? Quid lingua, quam ligat districti silentij censura? Eremus ille, Ægypto terræque promissionis interiacens, ciborum corruptibilem sterilitas erat, sed cibum incorruptibilem è cælo demissum, peregrinanti populo suppedibat: Ita religio, quasi eremus quidam vitæ mortali æternæque interiectus, commodis temporalibus caret, sed cælestibus solariis abundat. Qui ergo hoc desertum spirituale incolunt, non minus quàm illi carnales Israëlita, sed multò magis diuina protectione teguntur, diuinisq; fruuntur auxiliis. Hic vestimenta eorum non sunt attrita, quia corpora inter disciplinæ religiose labores robustiora sunt, quàm si deliciis affluerent, nec calcementa sunt vetustate consumpta, quia affectus non rebus hærent corruptilibus, vbi veterascunt: sed cælestibus, à quibus in dies nouitate conquirunt. Pæne Angelorum satiantur, contemplatione scilicet rerum diuinarum, cuius esu fortes aduersus demones, & robusti ad quærendam perfectionem sunt. Colùna nubis per diem, & ignis flammantis per noctem illis ducatum præbet, cum inter magnos honores, & applausus populorum, quos religiosi habere noscuntur, nube modestiæ ac humilitatis obteguntur, ne æstu vanitatis superbiant, & desiderii dignitatum inflammentur, & ut, cum inter inuidorum detractores, & maleuolorum persecutiones igne charitatis illustrantur, inimicos tamquam artifices coronæ cælestis aspiciant, & amore verissimo prosequantur. Si verò ab ignitis serpentibus, ab aliquo nempe vano desiderio mordeantur, non deest

Dent. 29.
1.

A illis serpens æneus, aut quem ille serpens figurabat? Christus nudus, vulneratus, & patibulo affixus, cuius aspectu venenum concupiscentiæ abiiciunt, pristinamque salutem recuperant.

In hoc itaque spirituali deserto Deus paruulos suos viros humiles, & suæ prouidentiae fidentes, ita à malis liberat, & ab omnibus periculis, tum corporalibus, tum spiritualibus illibatos intactosque conseruat, ut manifestissimè videant, se non manu hominis, imò Dei potētissimo brachio defendi. Non est enim humanæ potētiae, sed diuinæ potētatis religionum amatores, atque beneficos, beneficij cumulare, detractores verò, atq; maleficos multis miseris, ac calamitatibus afficere, quod & antiquæ historiæ, & quotidiana experientia demonstrant. Non dubium, quin religiosorum ceteris iure sibi dictum existimet: Benedicam tibi, & magnificabo nomen tuum, erisque benedictus: benedicam benedictibus tibi, & maledicam maledicentibus tibi. Quoniam sæpe vidimus, & audiuius huius status defensores magnis Dei donis expletos, persecutores verò, maledictione diuina fuisse consumptos. Gaudeat igitur, & maxime gaudeat, qui professione ligatus, & tribus votis cõpeditus, vel ut melius dicam, omni materia peccandi liberatus, in deserto sanctæ religionis viuat: quoniam si ad proprium cor intrare nouerit, in se ipso illud Deuteronomij experietur. Inuenit eum in terra deserta, in loco hortoris, & vastæ solitudinis. Circūdixit eum, & docuit, & custodiuit quasi pupillam oculi sui. In hoc enim deserto malorum, pleno autem bonorū inueniet Deū potentissimum defensorem, qui se ducat securè ad opera exteriora, & reducat cum fructu ad interiora, qui se doceat vias virtutum, & semitas æternitatis demonstret, & qui tamquam pupillam oculi sui charissimam ab omni malo custodiat. Inuenies eum, o anima, qui expandat amictum protectionis suæ super te, & operiat ignominiam, id est, imbecillitatem tuam: quia pauperum nuditas, humilium imbecillitas, & despectorum paruitas, amictu diuinæ defensionis cõperta, omni est mundano imperio potentior.

Gen. 12.
2.

Dent. 32.
10.



PARS TERTIA.

De sublimitate vitæ Religioſæ.

NON NVLLA iam bona in superioribus nostri status expressimus, à quibus, quæ sequuntur, meritò separamus, tum ut mens lectoris fatigata, à lassitudine legendi repauset, tum ut ea illustriora demonstremus, quæ præter ingentem vilitatem, magnam etiam sublimitatem animæ afferunt, & velut pars præmij huius status, & finis aliorum donorum esse videntur. Hæc verò, quæ ad vnionem animæ cum Deo, & ad verissimū honorem ex ipsa sequuntur, spectant, idem Sanctus Propheta hunc in modum commemorat, Et iuravi tibi, & ingressus sum pactum tecum: ait Dominus Deus: & facta es mihi. Et laui te aqua, & emundaui sanguinem tuum ex te: & unxi te oleo, & vestiui te discoloribus, & calceavi te ianthino: & cinxi te bysso, & indui te subtilibus: & ornaui te ornamento, & dedi armillas in manibus tuis, & torquem circa collum tuum. Et dedi in aurem super os tuum, & circulos auribus tuis, & coronam decoris in capite tuo. Et ornata es auro, & argento, & vestita es bysso, & polymito, & multicoloribus: simlam, & mel, &

Ezech. 16.
3.